

POLITI OG MYNDIGHETER INTENSIVERER KAMPEN MOT MC-KRIMINALITET I NORGE

KONFERANSEN

”HVORDAN STOPPE
MC-BANDER OG MC-
KRIMINALITET I NORGE”,
REELL TRUSSEL ELLER
STJERNEEKSEMPEL PÅ
STIGMATISERING AV
GRUPPER?

Tekst: Atle

Tirsdag 03. mars i år arrangerte Rådet For Drammensregionen konferansen ”Hvordan stoppe kriminelle mc-bander”. Møtet kom i stand etter initiativ og sterkt press fra ordfører i Øvre Eiker kommune, Anders Werp. Etter at kommunen hans plutselig huset den sjuende avdelingen Hells Angels i Norge, HAMC Drammen, startet han et kappløp mot mc-klubber og miljø uten sidestykke i Norges historie. At gutta ”hans” har vært der i årevis, som Norsemen, som hangarounds og prospects i HAMC uten at dette har resultert i bråk av noe slag betydde ikke noe, nå skulle utøyet fjernes en gang for alle. De fleste andre ordførere i distriktet var i utgangspunktet lunken til Werps initiativ, men han ga seg ikke, og etter sterk markering i media følte vel de fleste av hans ordførerkolleger at ”greit, vi får følge opp, da”. I tillegg ble (igjen) øverste justismyndighet i Norge, representert ved justisminister Knut Storberget involvert. Man kan si hva man vil om Anders Werp, men han har i sin politiske karriere overlevd mer enn en justisminister. Det siste årtiendet har han latt seg avbilde i avisene sammen med mange av disse, etter som saken hans mot mc-klubber og ”kriminalitet” har aktualisert og gjenaktualisert seg. Jeg var heldig, og fikk etteranmeldt meg til møtet i tolvte time, nemlig kvelden før. Det var ellers satt konkret påmeldingsfrist, men etter en kort telefonsamtale med møteleder Dankert Freilem, ordna alt seg, og det var bare for meg å troppe opp. Møtet startet med en kort innledning av overnevnte Freilem, før han overlot ordet til de forskjellige foredragsholderne.

Hele seansen ble åpnet av Ulla Næverstad, ordfører i Lier kommune. Et kort innlegg, hvor det bla. a. ble sagt ”ca. 250 aktive mc-kriminelle”, som undertegnede forsto måtte være medlemmer i de ”store” klubbene. Bandidos, Outlaws, Coffin Cheaters, Hells Angels og Hog Riders ble nevnt i denne sammenheng, og Næverstad snakket om ”å stoppe etablering”, ”flytting av klubber til andre regioner” (der har du virkelig solidaritet i praksis, prakke røkla på andre), og ”svekke rekruttering”. Til og med geniforslaget om å kopiere trademarks (merker på t-shirts, gensere m. m., og selge disse for å ufarliggjøre klubbene), høstet applaus.

KS (Kommunenes Sentralforbund), stilte med ordfører Rune Kjølstad fra Røyken kommune (nærliggende Drammen), som stand-in for forbundets leder Olav Ullern. KS stilte seg helt og fullstendig bak initiativet til ordfører Werp, og starter aksjonen ”trygghet i norske kommuner”, som skal være på plass innen 2009. Og – ikke overraskende – hovedkontor for denne avdelingen skal ligge i Buskerud. Tilfeldighet? Det hele skal formes som en ”trygghetskomité”, men mellom

linjene her leser jeg heksejakt. At KS, en av de største foreningene i Norge, og hovedarbeidsgiver for landets kommuneansatte nå engasjerer seg, gir denne kampen en helt annen dimensjon. Vi kan jo tenke oss hvilken utfrysing av potensielle arbeidstagere (det være seg klubbmedlemmer, familie, slekt og venner av medlemmer) i kommunene denne aksjonen kan medføre. Denne formen for aksjon har allerede vært prøvd i Øvre Eiker Kommune, og også meg bekjent i Trondheim, men har ikke vært satt ordentlig ”i system”. Ellers nevnte Kjølstad politi, skatteetat, tollvesen og NAV (tidl. arbeidskontor, trygdekonto, sosialkontor osv), som virkemidler i den kommende kampen.

Neste mann på podiet var justisminister Knut Storberget. Han startet med å kraftig poengtere at alle Norges lovinstanser i høyeste grad tar denne saken på alvor, og at virkemidler ”utenom det vanlige” ville bli tatt i bruk (uten at dette ble nærmere spesifisert i denne åpne avdelingen av konferansen). ”Vi skal gjennomføre DET SOM VIRKER, uønskede fenomener og individer skal, om mulig, bort fra lokalmiljøet”. I klartekst – mer ressurser skal tilføres

lovutførende instanser (= politi), og lokalsamfunnet skal mobiliseres på en annen måte enn før m. h. t. ”persona non grata”, som f. eks. mc-klubber. Av ting spesielt nevnt aksjonsmessig, var alkohollovgivning og reguleringsbestemmelser i plan og bygningsloven. Dette ble for øvrig nevnt såpass mange ganger av alle innledeerne, fra ordførere til justisminister til politi, at jeg tror det bør tas på alvor. Det blir syning, men jeg mener å føle at de ikke bare snakker om gjeldende lovverk - farligst er viljen til å forandre dette for å oppnå ønsket resultat = mc-klubber bort fra nærmiljøet, eller i ”beste fall” å vanskeliggjøre eksistens.

Kodeknekkeren var et engasjert lokalsamfunn og politimyndigheter i veldig nær samarbeide. Å stoppe rekruttering ble påpekt mer enn en gang, og stigmatisering som ”skole-dropouts” ble nevnt i denne sammenheng. Storberget skrøt også av den største politirekruttering på 10 år (noe som ikke rimer med sytinga til Arne Johannessen, leder for Politiets Fellesforbund, fagforeninga til gutta med blålys, – men, det er jo som de fleste vet lønnsoppgjør i vente nå!)

Politi, skatteetat, tollvesen og NAV ble igjen nevnt, sammen med alkohol/skjenkekontroll og plan-og bygningslov (som før sagt, en fellesnevner for hele konferansen).

Det foregår et vidstrakt internasjonalt samarbeide, som skulle videreføres og videreutvikles. Hva Storberget mente med ”økonomiske virkemidler”, vet jeg ikke, men da jeg fikk anledning til å stille han spørsmålet ”vet du at det i Øvre Eiker kommune er gjort forsøk på å presse arbeidsgivere til å vanskeliggjøre arbeidsforhold for arbeidstagere tilknyttet mc-miljøet”, fikk jeg til svar at ”selvfølgelig gjelder menneskerettighetene også for medlemmer av mc-klubber”, og ”ingen ulovlige midler skal tas i bruk”. Dette ble sagt før Storberget begynte å utbrodere etter et tilleggsspørsmål fra min side, ”blir dette gjort for å skape kriminelle, for å rettferdiggjøre denne og lignende aksjoner”, men her ble han avbrutt av sine egne rådgivere ”det er mer presse tilstede”. Uansett hva Storberget sier – jeg mener det er stor sannsynlighet for at ting helt på kanten av hva som er lovlig, og i alle fall ikke etisk riktig, kan bli forsøkt gjennomført i kommunene, med eller uten Storbergets viten.

Ordfører i Øvre Eiker kommune, *Anders Werp*, er som før nevnt den person som startet, eller mer riktig, restartet denne aksjonen. Werp har i årevis drevet sin (til nå) fullstendig nytteløse kamp mot det han kaller uønskede individer i sin kommune. Ved siden av Justisminister

Storberget, fremsto Werp som frontfigur på denne konferansen. Han har aktualisert aksjonen mediemessig, og han får spalteplass. Han holdt sitt vanlige innlegg, med bakgrunnshistorie for hvorfor HA (og andre lignende klubber) er uønsket i hans kommune. Man kan, med bakgrunn i kommunens forhistorie (Hokksund ble i sin tid i media fremstilt som hovedsete for norske ny-nazister), forstå at politikere har ønske og behov for å ta avstand fra såkalte subkulturer. Retorikken hans, og måten han fremstiller ting i media på kan vel være litt mer tvilsom, det er et ensidig og veldig unyansert bilde han tegner. Jeg har studert hans kamp i media gjennom alle disse år, og kan trygt si at han ikke i nevneverdig grad har fornyet sine argumenter, han messer akkurat de samme ord nå som for 10-12 år siden. Men, Werp skal jo ha ros for en ting - han ga klart uttrykk for at sammenligning mellom ny-nazister og mc-klubber ikke var relevant, om begge var ondt, var allikevel mc-folket langt på vei å foretrekke.

Av ting Werp videre nevnte, var mye fellesnevner med tidligere foredragsholdere. Lovgivning i forhold til plan og bygg (heri nevnte han at kommunen ved et tidspunkt stoppa Outlaws fra å kjøpe et dertil egnet lokale i Vestfossen i Øvre Eiker kommune, og dermed stoppet videre etablering av denne grupperingen), samt alkohollovgivning. Ingenting konkretisert her heller, men fortsatt en rød tråd for hele konferansen.

”At mc-miljøene fremstår som rolige, og at det er fredelig rundt dem, må ikke være grobunn for lokal naivitet”, samt ”klubbene fremstår som kvinnediskriminerende/undertrykkende” ble nevnt i samme setning som det før uttalte ”stoppe og hindre rekruttering”. Werp nevnte en ting som skremte meg, og måten det ble sagt på kan tyde på at dette ikke var veldig gjennomtenkt. Han kom inn på forebyggende arbeide i skole, SFO (Skolefritidsordning) o. l. Her skulle kommunene inn og lære fra seg. I ytterste konsekvens, om den lokale MC-klubben blir direkte nevnt, kan dette føre til at barn får midt i trynet at ”faren din er kriminell, altså kan vi ikke være venn med deg”. Dette ble benektet av Werp i en telefonsamtale jeg hadde med han etter møtet, i kraft av min stilling som journalist i Scanbike, ”ingenting så detaljert skulle utbroderes”. Werp snakker i generell form om holdningsskapende arbeid, og ”alle må innstå for valg man tar i livet”. Dette er selvfølgelig riktig formulert som sådan, men jeg er uansett redd for konsekvensene – i små nærmiljøer som Øvre Eiker og lignende kommuner, ”kjenner alle alle”, og

starter man en hekseprosess, er det ikke bare medlemmer i mc-klubbene som blir stigmatisert og rammet – de som virkelig kan bli skadelidende er barn (i verste fall), slekt, familie, venner, bekjentskapskrets.

Werp framholdt (og framholder fortsatt), at han ikke vil demonisere enkeltmennesker, men at ”alle må innstå for de valg man gjør i livet”. Han vil 1%-miljøet til livs, fordi ”de som lever etter disse regler, lever på siden av norsk lov”. Werp snakka også mye om ”kriminelle nettverk”, og her refererer han til informasjon han har fått fra politiet ”som er rette instans for å opprettholde lov og orden, det er ikke en oppgave for oss politikere eller andre”. I intervjuet med Werp som nevnt over, sier han videre at han ikke vet noe om kriminelle rulleblad for ”elementene” i hans nærmiljø, men det er heller ikke det essensielle – det er ”valg og holdninger” som er det viktige. Ellers ga han uttrykk for at barn selvfølgelig skulle skjermes i den videre prosess. Jeg spør bare: Hva med skjerming av arbeidsplass i tillegg til barn; hva vil skje med de som evt. urettmessig mister jobb p. g. a. den eventuelt kommende utidige og vanvittige heksejakt? Hvordan skal de livnære seg? Ved kriminalitet, slik at Werp og hans medsammensvorne ”får rett”? Jeg mener fortsatt at aksjonsplanen i praksis vanskelig kan gjennomføres, og at uskyldige vil bli rammet. Om noe skal gjøres i form av motmæle, tror jeg dette er et av de sterkeste kort MC-klubbene og miljøet har på handa. Ellers var Werp ikke sikker på om han var klar for dialog med miljøet, men at tanken for så vidt var interessant... Syning igjen fra min side, men jeg mener å kunne se bakenforliggende politiske ambisjoner i Werps agenda, det være seg fylkesting eller storting, hva vet vel vi?

Politiet var representert ved Atle Roll-Matthiesen fra Kripos

Politi og påtalemyndighet var representert ved *Atle Roll-Matthiesen* fra Kripos. Han startet sitt foredrag med å vise til Nederland og Canada hvor ”ting gikk veldig galt, men man tok tak”. Danmark ble nevnt, og teser som kriminelle nettverk var selvfølgelig et tema også fra Roll-Matthiesens side. I

tråd med de tidligere foredragsholderne snakka også han om "felles virkelighetsforståelse". Et gammelt videointervju med Dag Stærkeby fra Outlaws ble vist, for å forsterke 1%-teorien, og viljen for medlemmer fra MC-klubbene til å lage sine egne lover på tvers av norsk lovgivning. Rekrutteringsmetoder for de forskjellige klubbene ble et tema. Roll-Matthiesen nevnte at både Bandidos og Outlaws har sine "underavdelinger" med unge menn i 18-25 årsalderen. Disse ble generelt beskrevet som "rotløs ungdom" med tendenser til voldelig oppførsel, og uten bakgrunn i mc-miljøet. Her ble spesielt nevnt en nylig oppblomstring av x-team på Hadeland. Hells Angels rekrutterte fortrinnsvis etablerte bikere, og personer aldersmessig høyere enn de forannevnte klubbene. Det ble det også sagt at HA i Norge har 70 supporterklubber, så alle der ute i bikermiljøet – nå vet dere det, og nå vet dere også hvorfor politiet evt. holder øye med dere – dere er alle potensielle kriminelle.

På spørsmål fra salen ang. rekruttering av personer med militær bakgrunn, ble det svart at dette var ikke tilfelle i Norge, men i tidligere østblokkland kunne man til dels se slike tendenser. Også Roll-Matthiesen nevnte alkohol og plan og bygg som mulige måter å "ta miljøene på". Det ble nesten sagt rett ut at det var vanskelig å få noe kriminelt på klubbene, det kunne man i beste fall ta enkeltmedlemmer for. Fra å starte (mener jeg) litt nyansert, gikk Roll-Matthiesen over til å vise skrekksenarioene (henrettelser, tatoveringer fjernet fra armer med vinkelsliper), samt statistikkene over domfelte medlemmer. Selvfølgelig ble det ikke sagt noe om graden av alvorlighet for de enkelte straffutmålingene = fengsel for grovere fartsovertredelser er da statistisk sett likestilt med drap.

Han avsluttet med å si at det var umåtelig viktig å vinne opinionen i denne kampen, "da er mye gjort", mente han. Hensikten helliger midlet?

Konferansen var interessant, både sett fra et journalistisk synspunkt, og kanskje enda mer fra klubbhold. Det var et voldsomt oppbud av politi fra alle landets distrikter, jeg gjenkjente ansikter fra media jeg ikke i farten husker navnet på, og politidirektoratets egen fotomodell, Ingelin Killingren var selvfølgelig tilstede. Mange med navneskilt etterfulgt av "toll", "skatt", "NAV" og lignende var også sterkt representert. Det som startet i Øvre Eiker kommune for mange år siden, som en lokal aksjon fra ordfører Werp sin side, blir nå landsomfattende, med de samkjøringer og ekstra bevilgninger

i form av pengestøtte dette medfører. Tiden vil vise hva politi og myndigheter får til, men vi går uansett spennende tider i møte.

Anders Werp blir ofte blir kjørt (eller kjører seg selv) i front for denne aksjonen, og det var mye hallelujastemming og lovprising han og justisministeren imellom. Han fronter denne saken på en slik måte at det helt klart tilgodeser politi og lensmann i form av bevilgninger. Å si at Werp lar seg bruke, blir feil, det hele passer trolig perfekt inn i hans egen agenda, Werp og politiet er som hånd i hanske i denne sammenheng. Hans eventuelle politiske ambisjoner har jeg jo fundert på før i denne artikkel - reklamemessig er dette uansett nærmest perfekt for en politiker. At han må trække på, og urettmessig stigmatisere en del mennesker på sin vei, er av underordnet betydning. Dette er foreløpig intet drawback i hans politiske karriere, og at han styrker/hjelper politietaten på sin vei, er selvfølgelig ikke negativt. Ved å skape et fiendebilde, slik at dette blir politisk spiselig, skapes det budsjetter og budsjettøkninger.

Justisminister Knut Storberget var i ettertid ikke interessert i å la seg intervju av Scanbike, da hans pressesekretær mente at dette var en sak av "lokal natur"... Lokal, ja, det var til og med dansk politi tilstede.

Jeg avslutter denne artikkelen med noen sitater fra et skriv justisminister Knut Storberget (daværende advokat Knut Storberget) publiserte i media for ca. 10 år siden:

"Forslag om forbud mot lokalisering og klubbemblemer, om romavlytting, anonyme vitneprov og en rekke utradisjonelle etterforskningskritt viser at det er i krisetider demokratiets og rettssikkerhetens garantier blir satt på prøve".

"Et blick på strafferegistrene til medlemmer i involverte MC-klubber viser at mye av den kriminalitet mange forventer å finne i miljøene ikke finnes. Bildet er nyansert, og både det politi- og

medieskapt bilde av klubbene ser ut til å være betydelig overdramatisert".

"Hva er da årsaken til at myndighetene ikke har løftet en finger for å søke å oppnå forsoning i en gruppe på under 100 mennesker i Norge, når vi delvis har klart det mellom tusener av palestinere og jøder i Midtøsten? Kan politiet eller andre miljøer drive infiltrasjon i miljøene med henblikk på forsoning og ikke bare etterforskning"?

"De innskrenkninger som er gjort i enkelte saker i MC-miljøet ved å pålegge forsvarer taushetsplikt overfor sin klient samt utelukke siktede fra rettsmøter, bør i større grad vurderes opp mot menneskerettighetskonvensjonens art. 6 b og c, som gir siktede (uansett hvilken klubb han kommer fra) rett til muligheter for å forberede sitt forsvar, samt rett til kvalifisert forsvar. Jeg er redd de metoder som nå lanseres, ikke er vurdert tilstrekkelig opp imot elementære menneskerettigheter vi nødvendig vil bryte".

"Det er også grunnlag for nå å sette foten ned i forhold til politiet og myndighetenes aktiviteter på bakgrunn av rene rettssikkerhetsbetraktninger. Den "overvåking" som nå skjer i miljøene, bl.a. kartlegging av mobiltelefonbruk (også den fremtidige mobiltelefonbruk), innhenting av bl.a. Aftenpostens fotomateriale, meget lange varetektfengslinger, rassiaer og øvrige innskrenkninger av siktedes rettigheter under etterforskningen, bør vekke bekymring. I dag søker politiet i flere saker mot MC-miljøene å utelukke de siktede fra rettsmøtene under etterforskningen mot dem. Politiet søker dessuten å pålegge forsvarer taushetsplikt overfor sine klienter, samt nekte de siktede innsyn i dokumenter".

Møter Storberget seg selv i døra? Jeg forsøkte uten hell å få justisministeren i tale, men ble avvist av pressesjefen i justisdepartementet, Gunnar A. Johansen, som sa at "justisministeren ønsker ikke å kommentere denne saken, da han anser den for å være av lokal natur". Lokal natur? Jeg bare spør - det var ikke mye lokalt over konferansen på Papirbredden i Drammen 03. mars, alle landets politidistrikter var representert, og også dansk politi. For ikke å glemme KS, tollvesen, skattedirektoratet og NAV... Scanbike skal følge opp, og informere videre om sakens utvikling.